

SCI-CONF.COM.UA

**MODERN DIRECTIONS
OF SCIENTIFIC RESEARCH
DEVELOPMENT**

**PROCEEDINGS OF VI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
NOVEMBER 24-26, 2021**

**CHICAGO
2021**

УДК 37.016

**СПЕЦИФІКА РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДИТИНИ
МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ
ЕД'ЮТЕЙНМЕНТ ТЕХНОЛОГІЄЮ**

Дука Ірина Олегівна,

студентка,

2 курсу другого (магістерського) рівня

вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта,

Херсонський державний університет

Цюпак Ірина Миколаївна,

к.пед.н., доцентка кафедри

педагогіки та психології дошкільної та початкової освіти,

Херсонський державний університет

м. Херсон, Україна

Анотація: у статті науково ґрунтовано специфіку розвитку зв'язного мовлення дитини дошкільного віку ед'ютейнмент технологією. Уточнено зміст понять «ед'ютейнмент», «ед'ютейнмент технологія». Схарактеризовано використання ед'ютейнмент технології як засіб розвитку зв'язного мовлення дитини дошкільного віку.

Ключеві слова: розвиток зв'язного мовлення дитини, засіб, ед'ютейнмент технологія, дитина дошкільного віку.

Вступ. Взаємодія дитини дошкільного віку з довкіллям здійснюється в різних видах діяльності: ігровій, продуктивних видах діяльності (малюванні, ліпленні, аплікації, конструюванні), а також елементах навчальної, якими дитина оволодіває з використанням нової освітньої технології ед'ютейнменту. Прикінцевою метою навчання є професійний внесок педагога в розвиток кожного вихованця, що забезпечить кількісні та якісні позитивні зрушення, надасть дитині впевненості в собі. За умов правильної організації всіх типів діяльності дитини можна буде одержати позитивний результат. У контексті

зазначеного актуальним є звернення до прогресивних думок педагогів і психологів щодо розвитку зв'язного мовлення дитини дошкільного віку ед'ютейнмент технологією.

Мета роботи: представити результати дослідження з теми кваліфікаційної роботи «Розвиток зв'язного мовлення дитини дошкільного віку ед'ютейнмент технологією».

Матеріали та методи. Проблема розвитку зв'язного мовлення дитини дошкільного віку розкрито та представлено у повній мірі в дослідженнях А. Богуш, Н. Гавриш, Т. Котик. Щодо розвитку зв'язного мовлення різними засобами представлено у дослідженнях Луцан Н., Кардаш І., Яворської С., Романюк С., Яцук В., Шваничик Л., Акименко Ю., Жорняк А., де мова йде про використання на заняттях і у вільній діяльності наочного оформлення, різноманітних методів і прийомів, засобів та форм навчання.

Результати та обговорення. Під час аналізу літературних джерел з'ясовано, що феномен «ед'ютейнмент», «ед'ютейнмент технологія» розглядається такими дослідниками, як Бігич О., Боруцької Л., Велька С., Громова Н., Загороднюк В., Крутій К., Ковальчук К., Кулікова Н., Островська Ж., Шалда Н.. Науковці пояснюють виникнення досліджуваного поняття, порівнюють його з інноваційними формами та методами освіти, вказують на комунікаційну стратегію, зазначають напрями використання. Проте у педагогічній, науковій, методичній літературі мало дослідженою є проблема використання ед'ютейнмент технології як засобу розвитку зв'язного мовлення дитини молодшого дошкільного віку.

У науковій літературі зустрічається написання досліджуваного поняття у таких виглядах «ед'ютейнмент», «ед'ютейнмент», задля достовірності поданих дослідниками визначень залишаємо авторські записи.

Ед'ютейнмент технологія - це форма організації освітнього процесу, в якому знання подаються дитині із залученням розважальних методик, інформаційних технологій, ігор, метою якого є одночасне навчання і задоволення цікавості, що спонукає до пізнавальної активності.

Погоджуємося з визначеннями науковців, та як узагальнене розуміння феномену та можливості його використання у закладі дошкільної освіти зазначимо той факт, що вихователі частково використовують елементи ед'ютейнмент технології у роботі з дітьми дошкільного віку. Так, вихователі використовують ігри та розваги з освітньою метою (закріплення, уточнення знань), у процесі організованих спостережень, екскурсій, цільових прогулянок зосереджують увагу дітей на освітніх завданнях, використовують медіа (презентації, відеофрагменти, мультфільми тощо) з освітньою метою та ін. Однак, поза увагою залишаються головна ідея досліджуваної технології - пробудження пізнавального інтересу, зацікавленості до об'єкту навчання, пізнання, які проявлятимуться у формі «питань», бажанні продовжити дослідження тощо.

З метою розвитку зв'язного мовлення було сплановано роботу з дітьми молодшого дошкільного віку. Робота була побудована на засадах використання ед'ютейнмент технології та впроваджувалась у експериментальній групі паралельно зі звичним освітнім процесом. З дітьми контрольної групи освітня діяльність здійснювалась за усталеною в закладі дошкільної освіти системою відповідно до програми.

Основні складові та принципи ед'ютейнмент технології, особливості, різновиди та її форми описано у статті К. Крутій «Ед'ютейнмент: навчання як розвага», були нами проаналізовані й узяті за основу формувального етапу експерименту [4, с. 2-6].

Робота була організовано за двома напрямками, що відповідають запропонованими К. Крутій різновидами:

1. Пасивне сприйняття – використовується для запалення жаги до навчання, пізнання (мотивування).

2. Активний пошук – процес навчання розглядається як розвага.

У цих напрямках дії вихователя спрямовані на забезпечення використаних критеріїв: психологічного, змістового та операційного.

Реалізуючи перший напрямок, керувалися гаслом «Пізнання із

задоволенням!». Основною метою навчання є підвищення мотивації до пізнання. Завдяки сучасним інноваційним та інтерактивним технологіям те, про що раніше можна було тільки почути, тепер можна побачити, відчути, доторкнутися, скуштувати. Практично в будь-якій ситуації, будь-який процес або механізм, може бути змодельований для освітніх цілей. Залучення дитини дошкільного віку в середовище, яке імітує цікаву галузь знань, є однією з найважливіших переваг освіти. Щодо підвищення рівня за показником першого блоку «Комунікативна налаштованість», що охоплює психологічний критерій робота організована з дотриманням такого принципу «використання мультимедійного супроводу освітньої роботи», який полягав у зацікавленні дітей, пробудженні зацікавленості до теми вивчення.

Так, під час режимних моментів та з метою розкриття окремих освітніх тем у своїй роботі використовували:

1. Дитячі пісні Анни Олейнікової: «Будем рахувати», «Дружба», «Весняна хмаринка», «Дощик», «Парасольки», «Сонячний день», «Хмарка», «Літо», «Мушка лапки рахувала», «День народження», «Кульбабка», «Чудова каша», «Веселка», «Художник», «Їжачок в садочку» та ін.

2. Музичний матеріал з інформаційного ресурсу «e-Рара», за напрямками: «Українські дитячі пісні», «Народні - дитячі пісні», «Дитячі пісні» та музичні відео для дітей українською мовою з youtube каналу.

Кожний музичний твір перед використанням обов'язково був прослуханий, з'ясовано його освітнє значення та можливості використання у роботі з дітьми. За змістом пісень проводилися бесіди, підбиралися ілюстрації, використовувалися під час художньої діяльності. Обов'язково, для активізації мовлення, дітям ставилися навідні питання з опорою на досвід та раніше засвоєні знання.

Реалізація другого напрямку, через який була спроба підвищити рівень другого блоку «Насиченість мовлення», що охоплює змістовий критерій, була супроводжена мотивуючим кредо «Знання у нагороду!», у роботі використовували рольові ігри. Рольові ігри для розвитку зв'язного мовлення

(діалогічного і монологічного мовлення) було обрано із запропонованого Богуш А. та Луцан Н. навчального посібника «Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи» [1; 13; 23].

Так, діалогічне мовлення розвивали використовуючи ігри: «Улюблений герой», «Розпитай друга про...», «Заборонені слова: «так» і «ні» не говори», «Покажи, що ти ховаєш», «Телефонна розмова з казковим (мультиплікаційним) героєм», «Крамниця іграшок» та ін. [1, с. 87-106].

Монологічне мовлення розвивали використовуючи ігри й вправи: «Аукціон іграшок», «Відгадай за описом», «Продовж далі», «Новини», «Казкове лото» та ін. [1, с. 106-115].

Для зміни видів діяльності використовували рухливі мовленнєві ігри Коваленко О. та Єпіфанової Т., таке поєднання слів та рухів дозволило задовольнити потребу дітей у русі та реалізувати завдання освітнього характеру [3].

Використовуючи запропоновані авторами ігри, було змінено та адаптовано з вподабаннями дітей героїв, опора на казковий матеріал, з яким дітей ознайомлювали до використання ігор, до попередньої роботи, що проводилась залучали батьків з метою з'ясування які мультфільми та герої подобаються дітям.

Третій блок «Використання мовлення», за операційним критерієм реалізовували на засадах переходу до інтерактивного занурення дітей у освітній матеріал, що полягав у взаємодії між вихователем й дітьми, це відбувалося в обох напрямках. Так як активними учасниками освітнього процесу є діти, вони разом з вихователем здійснюють захоплюючий квест у пошуках знань, дослідження, пошуки, експериментування тощо. Завдяки такому формату діти навчалися відкривати для себе нове, перевіряти старе, приміряти знання, думати, вигадувати. Така робота направлена на те, що знання до яких дійшов самостійно, через проби та помилки набагато міцніші за ті, що почуті від іншого.

Також нами у роботі з молодшими дошкільниками було використано

інтерактивні ігри Шепелевої Н. [5]: «Чарівний стілець», «Фея любові», «Сонячні діти», «Фея доброти», «Добрий струмочок», «Мої бажання», «Новенька», «Сердечко чесності», «Добрий дощик», «Добрий лісник», «Веселий м'ячик». Головну цінність для нас становлять ці ігри в тому, що вони «активізують зв'язне мовлення, увагу, спостережливість, уяву, інтуїцію, окомір, швидкість реакції, виховують почуття взаємодопомоги співпраці та співчуття» [5]. Також, як зазначено Шепелевою Н., ці «ігри розраховані для дітей аудіалів, візуалів та кінестетиків», що не менш важливе для формування особистості дитини, урахування індивідуальності та неповторності.

В організації роботи з дітьми дошкільного віку, Велька С. й Островська Ж. пропонують використовувати такі види навчально-розважальних форм роботи за допомогою технології едьютейнмент: квест, віртуальна екскурсія, творчі завдання, заняття в малих групах, арт-майстерня, освітні подорожі, гра-стратегія, воркшоп, спільна освітня діяльність, гра-лабіринт [2].

Деякі із зазначених форм було використано під час організації співпраці з батьками дітей молодшого дошкільного віку, а саме за участі й з допомогою батьків виконати творчі завдання:

1. Зняти відео виконання ранкової руханки зі словесним супроводом.
2. Під час прогулянки зібрати листок, квітку, травинку, насінину тощо, визначити назву та зробити гербарій, зняти відео під час якого назвати рослину й розказати про неї.
3. Зробити поробку з викидного матеріалу, зняти відео під час якого вказати назву виробу й розказати які матеріали використовували для виготовлення.
4. Зняти відео про тваринку, комаху, пташку й розказати про неї.
5. Використовуючи ігри-лабіринти на друкованій основі, наголошували на промовлянні напрямків руху: йду праворуч, йду ліворуч, йду прямо, повертаюсь назад тощо.

Висновки. Ед'ютейнмент технологія – це особливий тип навчання, за якого потрібно хоча б разово спонукати дитину звернути увагу на матеріал, що

вивчається, викликати інтерес, зацікавленість, мотивувати взяти участь в роботі, одним словом - розважитися. Потім, під час самого процесу набуття знань, необхідно доставити задоволення від отримання знань, повністю зайняти їх і відвернути від сторонніх думок або переживань, а саме - залучити. Як результат такої роботи сформованість стійкого інтересу до процесу навчання, а це значить - захопити.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Богуш А.М., Луцан Н.І. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи. Видання друге, доповнене. К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. 304 с.

2. Велька С.М., Островська Ж.А. Використання технології «Едьютейнмент» на заняттях пізнавального циклу з дітьми старшого дошкільного віку. Центр Прогресивної Освіти "Генезум". URL: <https://genezum.org/library/vykorystannya-tehnologii-edyuteynment-na-zanyattyah-piznavalnogo-cyklu-z-ditmy-starshogo-doshkilnogo-viku>.

3. Коваленко О.М. Єпіфанова Т.В. Мовленнєві ігри для дошкільників. Навчаємо. Х. : Вид. група «Основа», 2011. 239 с.

4. Крутій К. Едьютейнмент: навчання як розвага. Дошкільне виховання. 2017. № 1. С. 2–6. URL: <http://ukrdeti.com/edyutejment-navchannya-yak-rozvaga/>.

5. Шепелевої Н.В. Збірка інтерактивних ігор «Пограймося разом». URL: <https://vseosvita.ua/library/zbirka-interektivnih-igor-pograjmosa-ra.zom-65014.html>.